

Bódi Péter

AHOVÁ SZÜLETNI KELL

A város határában a tízemeletesek úgy sorakoznak, mint egy osztályterem padjai. Az első sorokba ültették a rosszakat: az ide tartozó játszóterek homokozóját kerülni kell, illetve nem kell, csak ajánlott, ha az ember nem akar különböző szilárdságú kutyaszardarabokba ütközni a lapátjával. Itt vannak a stréberek is: a reggel fél hatkor munkába igyekvők és a késő estig olvasólámpát égetők. A következő négy sorban az embertömeg mintha egy nagy masszában olvadna össze, mintha mindenki ugyanolyan volna, mintha minden család ugyanúgy nézne ki, szinte egyenruhába is öltözhetnének. És a hátsó sorok? Sosem tudtam meg, kiket ültettek oda. Ők már az első nap magabiztosan ronthattak be a terembe, hogy mindenkit megelőzve elfoglalják a legbiztonságosabb fedezéket, az ő tarkójukat senki sem nézi, ők mindent látnak. Itt minél magasabb vagy, minél magasabban vagy, annál jobb a kilátás. Látni az egész környéket, a parkokat, a kertvárost, a hegyeket. Ha lenne tengerpartunk, azt is látni lehetne. Van helyette viszont más: egy nagy, üres építési telek, ahol a munkások az alapkőletétel után egyik napról a másikra eltűntek, már évekkel ezelőtt. A hatalmas gödröt először esővíz lepte el, majd a növényzet. Később ez a növényzet átterjedt a szomszédos játszótérre is, mintha indák nőttek volna ki a kis, mesterséges tóból, amik be akarják kebelezni a homokozót, a csúszdát és a mászókákat, köztük a kedvencünkkel: a rakétás mászókéval. A játszótérre dzsungelnek hívjuk, és mindig büszke voltam rá, hogy apám nevezte el így. Mi persze nem a dzsungel melletti panelekben élünk, hanem az első sorban, a nyolcadik emeleten, de a mi ablakunkból csak a gyártelep rozsdás-szürkés színeit látni, meg a vasútállomás tetejét, egy hatalmas, fémes szerkezetet. Apával néha kisétálunk a dzsungelhez, és amíg apa megiszik egy sört meg elszív egy cigit, Artúr, a hatéves keverékünk is kiszarhatja magát az elhagyatott építési telek bokrai között.

- Mint egy kibaszott dzsungel, úgy néz ki ez az egész, fiam - mondta egyszer apa, mielőtt elpöckölte a cigicsikket, és onnantól kezdve én is mindig így hívtam az utolsó panelsor mögötti játszótérre. Alig telt bele

néhány hétbe, már olyanoktól is visszahallottam, akiket korábban látásból sem ismertem.

Ha esik az eső, a dzsungel élettel telik meg: az építési telek mesterseges tava melletti növényzetből giliszták és csigák másznak elő az aszfaltra. A gilisztáknak gilisztaszaguk van. Nem tudom, hogy lehetne ezt a szagot leírni, de nekem mindig az jut eszembe róla; amikor egyszer az egyik óvónő mellettem vette le az átázott cipójét – a harisnyájának gilisztaszaga volt –, valamiért erre gondoltam akkor, és azóta mindig ez jut eszembe, ha esik, és megérezem a gilisztaszagot. Most is gilisztaszag van. De nem ez zavar, hanem az, ami vele jár: a felrepedezett aszfaltot ellepik a csigák is, és a repedések közötti apró gazcsomókban sokszor mintha el is bújnának. Az eget borító szürkeség és a semmilyen színű járda szinte láthatatlanná is teszi őket, pláne, ha nem figyelek, így, ha megérezem a gilisztaszagot, mindig úgy kezdek el járni, ahogy egy filmben láttam – mintha taposóakna-mezőn kéne átkelnem. Borzalmas érzés ugyanis, amikor a cipóm talpa alól megérezem a csigák házának roppanását. Egyből sajnálni kezdem őket, mert apa egyszer azt mondta, hogy ez olyan nekik, mintha nekünk az összes csontunkat törnék össze. A csigák így természetesen egyből meghalnak, én pedig nem szeretnék senkit sem bántani.

A rakétás mászóka több okból is a kedvencünk: egyfelől ez az egyetlen ilyen mászóka a környéken, valamiért csak a dzsungelbe építettek ilyeneket, másfelől ez a legmagasabb mászóka, harmadrészt ez az egyetlen olyan része a játszótérnek, ami túlnyúlik az ingákon, így, ha felmászunk rá, mintha a dzsungel felett lebegnénk, mintha miénk lenne az egész környék. Ráadásul fedett is. Apa egyszer elmagyarázta, hogy a rakéta legfelső része lényegében egy robbanófej, és ez a robbanófej, mint egy hatalmas sapka, megvéd minket, ha be kéne mászni valahová egy zivatar elől. Így, ha megérezem a gilisztaszagot, nem csak a taposóakna-mező, de a rakéta is egyből beugrik.

Pláne, ha nem akarok hazamenni.

És most sem akarok. Iskola után a szobámban ültem, és fura volt, hogy túl nagy a csönd. Apa a szobájukban volt, halkán hallgatott valami zenét, anya meg a konyhában ült, és az ablak mellett cigizett – nem

láttam, de ilyenkor mindig bejön a szag a szobámba is. Aztán egyszer csak, mint egy robbanás, olyan gyorsan tört ki a veszekedésük. Anya és apa ordibáltak egymással, én meg az ajtó mellett ültem, és mint ilyenkor mindig, figyelni próbáltam, de nem ment, csak arra tudtam koncentrálni, hogy milyen messze lehetnek az ajtómtól, mert féltem, hogy én ronthatam el valamit annyira, hogy ilyen idegesek lettek, mert ha én rontok el valamit, akkor is mindig ilyen idegesek. Aztán egyszer csak apám hangja erősebb lett, dübörgéseket hallottam, majd a szobám ajtaja mintha felszakadt volna, apám rontott be, majd anyám, és tovább ordítottak, de most már egyszerre, majd apám egyszer csak megragadta a ruhásszekrényemet, és odébb lökte, mire az eldőlt, neki a falnak, a tapéta egy részét letépvé. Ekkor egy pillanatra elhallgattak, majd anyám annyit mondott, hogy *te beteg fasz*, és kiment. Apa csak magában morgott, majd ő is kiment. Az előszobában folytatták: anya sikoltozott, apa már hangosabban morgott, majd volt néhány csattanás. Ezután csak anyám sírását hallottam, majd azt, ahogy a bejárati ajtó úgy csapódik be, hogy belefájdult a fülem. Mikor eltelt annyi idő, hogy a nővérem kimenjen anyához, én is ki mertem menni a folyosóra. Felvettem a cipőm, majd kiléptem a lépcsőházba, és olyan finoman zártam be magam mögött az ajtót, ahogy apám korábban még soha.

A dzsungel felé tartok, és ahogy megérezem a gilisztaszagot, felerősödik a gyomorfájásom, ami azért fura, mert korábban észre sem vettem, hogy fáj a gyomrom. Mintha összekuszálódtak volna a beleim, olyankor mindig ezt érzem, mikor tudom, hogy mérgesek rám a szüleim, de egyszerűen nem tudom kitalálni, miért. Erre mindig nehéz rájönni. Van például, hogy anya vagy apa főznek valamit, ott áll a hűtőben, és nem tudom, hogy azért fognak-e ordibálni velem, mert *megettem előlük*, vagy azért, mert *hagytam megrohadni, miközben Afrikában nem mindenki olyan szerencsés, mint én*. Sokszor azt sem tudom, beszélhetek-e hozzájuk. Apa ül, mondjuk a konyhában, bemegyek inni valamit, mire odaszól, hogy *meg sem kérdezem a saját apámtól, hogy van*, máskor meg, mikor hozzászólok, csak rám morog, hogy *hagyjam már végre békén öt kurva percre*, ezért, mikor otthon vagyok, mindig azon gondolkodom, most épp mit kéne csinálnom, hogy ne érezzem a gyomorfájást, hogy vajon kinek mit kell épp mondani, hogy ne kezdjen el ordibálni velem.

Most meg anya sír, és apa is bármikor visszajöhet, úgyhogy hiába esik: a rakétás mászóka felé tartok épp, mikor észreveszek néhány fiút és lányt, akiket talán már láttam korábban, talán a dzsungel melletti tízemeletesekben laknak. Nálam bő öt évvel lehetnek mind idősebbek, és egyből feltűnik, hogy őket sem a gilisztaszag, sem a rengeteg csiga nem zavarja: szimplán rájuk lépnek, ha útjukba kerülnek, pláne a legmagasabb, egy fekete ruhás, hosszú hajú fiú, aki ugrál, és közben örömeiben ordibál, *odanézz, kinyírom ezt is*, és közben páros lábbal, egyik csigáról a másikra ugrik. Nem értem. Őszintén nem értem, hiszen egyértelmű, hogy ezzel megöli őket. A csigák helyébe képzelem magam, és borzalmas érzés lehet, hogy a csontjaid beborítják a tested, majd jön egy hatalmas, Godzilla nagyságú ember, és rád ugrik, te meg ott fekszel a törött csontjaidat beborító vérben. Kinek jó ilyen okozni bárkinek is? A hosszú hajú fiú mégis élvezi, mégis nevet rajta, és ilyenkor általában azt érzem, hogy talán nincs igazam, hogy talán valamit rosszul tudok, de most nem, mert most biztos vagyok benne, hogy a csigák szándékos eltaposása az egyik leggonoszabb dolog, amit ember tehet. Lemerevedek, néhány másodpercig még az arcomat csiklandozó esőcseppek sem érdekelnek. A hosszú hajú fiú egy pillanatra a szemembe néz, majd tovább ugrik a következő csigára, és még én is hallom a reccsenést, de a többiek valamiért csak együtt nevetnek a fiúval, mintha senkit sem zavarna ez a mészárlás.

Miután elfoglalják a rakétás mászókat, én csak az egyik nagyobb bokor alatti padra húzódnak be, de ide is becsöpög az eső. Egyszer csak azon kapom magam, hogy ordibálnak nekem. Mivel esik, senki más nincs a környéken, csak a néhány fős társaság a rakétás mászókan, meg persze én. Mintha hívnának. Egy darabig figyelek, és tényleg: integetnek, szólongatnak. Hirtelen meghallom a saját szívverésemet – lehet, hogy összebarátkozhatok a nagyobbakkal? Ráadásul a dzsungel melletti tízemeletesből? Egyből odasietek, majd, mikor mondják, hogy másszak fel, engedelmeskedem. Hatan vannak. Két lány és négy fiú, a lányok kábé a nővéremmel egyidősek, a fiúk közül az egyik alig lehet több nálam, de a másik három valószínűleg már gimnazista. Mindenki engem néz, a legtöbben mosolyognak, de ez nem kedves mosoly. Aztán az egyik fiú egyszer csak megfogja a karom, és megkérdezi, tudom-e, milyen, amikor ezer tűt szúrnak a karomba. Nem, mondom, mire a

másik kezével is rámarkol a karomra, és a két tenyerét ellentétes irányba húzza a bőrömön. Éles fájdalmat érzek, felszisszenek, mire a hosszúhajú ránéz a lányokra, és azt mondja, hogy még a szokásosnál is gyengébb vagyok.

- Nem vagyok gyenge - mondom, és egyenesen a szemébe nézek, mire csak elneveti magát.

- Meglátjuk.

A másik két idősebb fiú lefog, és valaki lerángatja rólam a pólóm.

A mászóka legfelső szintjének fapadlójátán fekszem, hassal, majd a hátamon olyan csípést érzek, amit az arcomon akkor szoktam, amikor pofont kapok.

- Feszíts be!

Nem értem, mit kéne befeszítenem, és nincs is rá idő, hogy megértsem: ismét egy tenyér csattan a hátamon.

- Ezt nézd! Ott a nyoma.

Hangos röhögést hallok, ami az esőt is elnyomja.

- Én is, én is!

Egy kisebb csattanás.

- A tied nem is látszik.

- Dehogynem, odanézz.

Csatt.

Nem sírok. Majdnem, de nem.

A végtagjaimat tartó karok megfeszülnek. Rossz érzés. Valami következik. Körbenézek, de nem látok át az engem markoló testeken.

- Milyen gyorsan eltűnik. Mármint a formája.

- Csak egy vörös folt marad.

Nyöszörögve kérem, hogy hagyják abba, de aztán inkább hallgatok. Megfordítanak, végre látom őket. Az egyik idősebb fiú fölém áll, *egy, két, há...*

Most a hasamon csattan egy tenyér.

Addig csinálják, míg az egész felsőtestem olyan nem lesz, mintha égne. Kánonban röhögnek, miközben csíp a fájdalom. Ekkor újra megfordítanak, megint a hátamon érzem a csattanásokat.

- Ugyanolyan piros elől is, mint hátul - mondja a velem egykorú srác.

Valami mélyen belül elő akar törni belőlem, valami, ami könyörögni akar, hogy hagyják már végre abba, de közben tudom, hogy ha engedelmeskendék neki, csak tovább tartana az egész.

- Ne mocorogj, te kis gecsi! Mondom, ne mocorogj!

Valami szúr. Valami éles áll bele a lapockámba. Megfordítanak.

Az egyik fiú kést tart a mellkasomhoz.

- És nézd, így bele is lehet karcolni mintákat.

Lenézek, épp látom: hosszú, fehér csík, a végén egy növekvő piros folttal.

Meghallom a nevemet.

A távolból, ismerős a hang.

Az apámé.

- Nem jössz haza? Egész délután kint voltál, meg fogsz fázni.

A velem egyidős fiú leköszön, hogy *csókolom*, a többiek hallgatnak, majd a két lány halkán nevetni kezd. Felpattanok, felveszem a szakadt pólóm, lemászok a rakétáról, és a többiek egy szót sem szólnak.

Még sosem volt ennyire jó látni apát. Nem mond semmit, és nem tudom, tényleg nem vette-e észre, mi történt. Szótlanul sétálunk egymás mellett, de érzem, hogy valamit mondani akar. Kicsit később megszólal:

- Anyádnak vannak hülyeségei. Ezért vagyok néha ideges, ne vedd magadra.

- Jó.

Anyának tényleg vannak hülyeségei. Apa például nem vette észre, hogy elszakadt a pólóm, de anya biztos le fog szidni miatta. Apa nem foglalkozik ilyesmivel, amúgy is tele van a keze. Bevásárlószatyrokat cipel haza, és fura, hogy nem kocsival van. Mikor megkérdezem, miért, csak nevet, majd annyit mond, hogy *egy igazi férfi sosem vezet bebaszva*. Ekkor viszont észbe kap, és megkér, hogy hozzam én a dolgok felét. Én kapom a sörösüvegeket – a zacskók fülei egyből belevágnak az ujjaimba. Apánál valamiért csak a könnyebb zacskók maradtak, ebben zöldségek, kenyér és felvágott van. Megkérdezném, hogy cserélünk-e, de valamiért érzem: nem szabad. Apa az egyik kezéből átteszi a szatyrokat a másikba, rágyújt, majd egy pillanatra megáll. Egy csiga pont előtte próbál átkúszni a járdán, hosszú, fehér, nyálkás csíkot hagyva maga után.

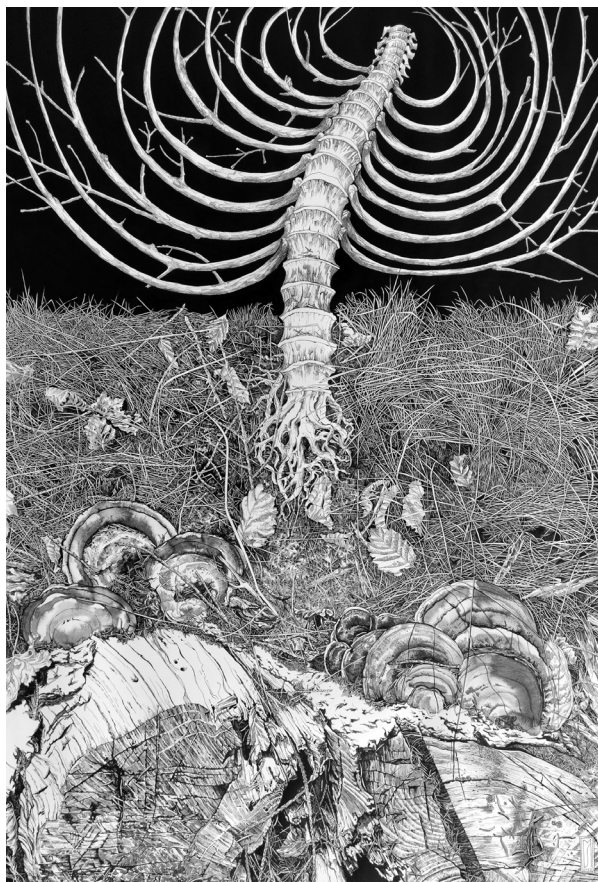
- Ismered a viccet, fiam?

- Milyen viccet?

- Két csiga, egy apa meg a fia állnak az autópálya szélén, mire a fiú megkérdezi az apját: apa, hogy lehet átjutni az út túloldalára? Erre az apa azt mondja: ó, sehoggy, fiam. Oda születni kell!

Hangosan nevet a saját viccén, majd hirtelen rálép a csigára. Éles reccsenést hallok.

Szótlanul megyünk hazáig.

*Földhőkötött, 2022
(100 x 70 cm, tus, papír)*